Jutarnji list, 26.3.2018, str. 28, A3

Evidencijski broj / Article ID: 17931769
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:

Scenom uz glavnoga glumca Sretena Mokrovića vlada Katarina Bistrović (dolje) kao gotska kraljica Tenora, negativka, lukavo i ludo stvorenje

ZKM

TIT ANDRONIK Igor Vuk Torbica majstorski postavio novu predstavu

Shakespearov treš horor sjajno oživljen u ZKM-u

Vizualni kod sumoran je i težak, ali s nasiljem se ne pretjeruje. Ubojstva su simbolična, nema krvi

PIŠE
TOMISLAV ČADEŽ

Pravilo je u nas, gotovo bez iznimke: što siroviji Shakespeare, to uspjelija predstava. Najrizičnije je u tzv. metropoli zaigrati Hamleta ili Kralja Leara, Rikard III. već se provuče, a Tit Andronik eto može da se rekreira gotovo u cijelosti.

Ta rana petočinka, poduzeće ambicioznog još uvijek dvadesetogodišnjaka, za koju nisu nedvojbeno utvrđeni izvori (jesu za, ipak marginaliju, iz Ovidijevih Metamorfoza), u svoje je vrijeme zacijelo bila, za veselje filmoljupcima, čist horor, a u današnje se nadaje kao pomalo treš horor. Kao da dolazi ispod čekića kakva onodobnog Quentina Tarantina, u kojeg se krv lije obilnije od vode, udovi se sijeku, prije čega se vode dugi, sadistički dijalozi o predstojećem krvoproliću, a sve u nekom kobnom ritmu farse i primordijalne sklonosti ubijanju...

Redatelj Igor Vuk Torbica i njegova umjetnička ekipa sretno su oživjeli tu svevremensku općinjenost zlom; majstorska u realizaciji, ovdje u klasičnom prijevodu Vladimira Gerića i dramaturškoj obradi Katarine Pejović, jest zamisao da su ubojice bez ostatka svi likovi važni (osim gotovo do objekta svedene Lavinije, té nekovrsne sestrice Ofelijine), a opet u nama raste sućut za njihove postupke, pa i razumijevanje za njihove zločine.

Tu majstorsku nit slijedi redatelj, koji uspostavlja vizualni kod predstave sumoran i težak, s jezivim pseudometonimijama (zdrava jetra na dlanovima Aronovim predstavljaju zdravo dijete, svinjski papak odrezanu šaku Titusovu), i jezivim pseudometaforama (snop uredskih olovki predstavlja gotovo dva tuceta mrtvih Titusovih sinova). No, opet sve tako da se ne pretjeruje s nasiljem, nego upravo suprotno, sve do konca umjesto krvi teče voda, a ubojstveni čini simbolični su...

MIRNI JUNAK Vjerodostojnost predstave počiva prije svega na glumi Sretena Mokrovića kao Titusa Andronicusa, koji se sidri kao središnji lik mirno i temeljito. Mokrović igra jednoga vlastitim narcizmom zavedena pitiespiovca, prototip antijunaka koji traje u zapadnoj drami u najmanju ruku od Sofoklova Ajanta do Vidićeva Velikog bijelog zeca, u čijoj je (Kunčevićevoj) inscenaciji, isto u ZKM-u, Mokrović jednako kongenijalno igrao ratom pomućena Oca.

Uvjerljiv u gestama, u transformaciji u starca, nezamjetnoj u postupku a mučnoj, Mokrović ne podilazi publici nego se daje. Oslobađa se iz njega energija koja osvaja i partnere u igri. Uz njega scenom vlada Katarina Bistrović Darvaš kao gotska kraljica Tanora. Njezin glumački potencijal otkriva se ovdje u punom svjetlu, njezina sposobnost da igra negativku i lukavo stvorenje, a opet i ludo...

Aron Rakana Rushaidata uvjerljiviji nego što je bio njegov Jago u Dubrovniku (čiji je Aron prototip), dijaboličan je, ali ne i nemiran. Saturnin Petra Leventića pak najbliže pristaje uz kod treš horora, nekako je odviše komičan i u falsetu, za kojeg glumac propadne u zavičajni naglasak...

DOJMLJIVI KLAUN Lavinija Mie Biondić traje možda pretiho (premda mora tako), a snažan je i izravan Lucije Frana Maškovića. Dojmljiv je i klaun (u Shakespearea Luda) Milivoja Beadera, a vrlo je predan i Adrian Pezdirc kao Mark Andronik, pogotovo što je naočigled premlad za ulogu. Demetrije Dade Ćosića i Hiron Vedrana Živolića živopisni su, no možda pomalo kruti, a manje se vide Jasmin Trelalović u više uloga i Robert Budak kao Basijan i Emilije.

Scena Branka Hojnika uspjelo je ambiciozna: bijeli kvadar-podest od pleksiglasa s kojeg se silazi u tamu pozorničinih margina i kutova, kao što se silazi s ovoga svijeta. Prva dama do nas međutim uočila je da su stolovi možda posuđeni iz jedne prijašnje produkcije Shakespearea u ZKM-u, Frljićeva Hamleta, a i stolci, no još je mnoštvo detalja i bitnih elemenata, poput 88 reflektora na stalku u dnu, s kojih jarko žuto svijetle prigodna slova iz kancone iz godine 1955. "Arrivederci Roma", kako bilo, stupnjevito i trajno podupiru igru svjetlo Aleksandra Čavleka te živa zvukovna kulisa autora i izvođača Alena i Nenada Sinkauza. A cijeloj radnji razveden smisao daju kostimi Doris Kristič.

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr